

تبیین نقش اضطراب با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد شهرکرد

محمد تقی محمودی^۱، مucchomme nadri farasani^۲، زهرا سلیمانی^۳

^۱ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد شهرکرد

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد شهرکرد

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد شهرکرد

چکیده

هدف از این پژوهش، تبیین نقش اضطراب با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان دانشگاه آزاد شهرکرد بود، ۱۲۰ نفر به روش نمونه گیری طبقه ای، به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه اضطراب و پرسشنامه اهمال کاری (۹۸۳) استفاده شد. به منظور تحلیل فرضیه شماره ۱ این پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد که بین اهمال کاری تحصیلی و اضطراب دانشجویان رابطه وجود. فرضیه ۲: اهمال کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به گروه عمده تحصیلی آنها متفاوت است. به منظور تحلیل فرضیه شماره ۴: این پژوهش از آزمون تعقیبی LSD استفاده شد. با توجه به نتایج جداول ملاحظه می شود که بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی و دانشجویان علوم پایه تفاوت معنی داری با سطح معنی داری $P = 0/001$ وجود دارد و میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی و دانشجویان فنی و مهندسی تفاوت معنی داری کمتر از $P = 0/045$ وجود دارد چون سطح معنی داری کمتر از $P = 0/05$ است و میانگین اهمال کاری دانشجویان علوم انسانی بیشتر از دانشجویان فنی و مهندسی است اما بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم پایه با میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان فنی و مهندسی تفاوت معنی داری با سطح معنی داری $P = 0/963$ که بزرگتر از $P = 0/05$ است وجود ندارد و میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم پایه با میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان فنی و مهندسی تقریباً برابر است.

واژه های کلیدی: اضطراب، اهمال کاری، دانشجویان دانشگاه آزاد شهرکرد.

مقدمه:

حتماً تا کنون واژه هایی مانند تنبی، سهل انگاری، تعلل و یا اهمال کاری را بارها و بارها شنیده اید هزاران سال است که اهمال کاری یا تعلل به عنوان عقب اندختن کار امروز به فردا، مشکلاتی ایجاد نموده است واژه‌ی اهمال کاری معادل تعلل، تنبی، سهل انگاری و به تعویق اندختن می باشد (فرجاد، ۱۳۸۲: ۷۵) این نوع رفتار در دهه‌های اخیر توجه بسیاری از پژوهشگران و روان‌شناسان را به خود جلب نموده است.

ضرب المثل‌ها، جملات و احادیث وجود دارد که همه نشانگر اهمیت وقت و عدم اهمال کاری می باشد مواردی از این قبیل وقت طلاست کار امروز را به فردا میانداز و یا این حدیث از حضرت علی (ع) که می فرمایند: فرصت همانند ابر بهار می گذرد نمودی از آنها هستند. ارزش یک صدم ثانیه را باید از دونده‌ای پرسید که در مسابقات المپیک مدال نقره آورده است.

ضرورت

اهمال کاری از ریشه لاتین *procrastinare* گرفته شده و به معنی به تعویق اندختن تا صبح است، به عبارتی آن کاری که باید ترجیحاً حلا انجام شود به زمان دیگری موکول می گردد بنابراین این وقفه‌ها موجب پیامدهای ناخواسته‌ای می شود اهمال کاری باید از تأخیرهای برنامه ریزی شده‌ای که به دلایل موجهی صورت می گیرد مانند تعویق اندختن کاری به منظور جمع آوری اطلاعات قبل از گرفتن تصمیمات مهم متمايز گردد.

(اگر شخص نگران گرفتن تصمیمات مهم باشد این حالت هم می تواند به تعلل تبدیل شود). اگر اهمال کاری را تنبی صرف بدانیم دچار اشتباه فاحشی شده‌ایم؛ زیرا در تنبی فرد نسبت به انجام کار بی میل است در حالی که در اهمال کاری، فرد غالباً کاری انجام می دهد و خوش را مشغول نگه می دارد تا از انجام تکلیفی که باید هم اکنون انجام شود و اولویت دارد اجتناب کند (سولومسون و راثبلوم، ۱۹۸۶).

افراد اهمال کار اعتماد به نفس پائینی دارند و اهمال کاری انها را به ضعف‌های شخصیتی مانند تنبی و عدم کنترل شخصی، اضطراب، افسردگی، عواطف منفی ترس از شکست نسبت می دهند. (استیل ۲۰۰۷)

افراد اهمال کار با توجه به میزان اهمال کاری خود در شرایط تنش زای مختلفی قرار می گیرند که باید از روش‌های مقابله استفاده کنند گرچه مقابله کردن با اهمال کاری شامل فعالیت‌های زیادی می شود، اما اغلب راهبردهای مقابله‌ای منعکس کننده تلاش فرد برای بهبود یک موقعیت دشوار می باشند؛ موقعیت‌هایی از قبیل طراحی یک نقشه یا انجام عمل یا تلاشهای فرد برای کاهش اضطراب، احساسات ناخوشایند از قبیل گریه کردن، خیال پردازی و پرداختن به رفتارهای عجیب جویانه می باشد (خدایاری فرد، ۱۳۸۶: ۱۲۱) با توجه به موارد ذکر شده به نظر می رسد که آگاهی از پیامدهای اهمال کاری تحصیلی به افراد کمک می کند تا جهت جلوگیری از عواقبی که معمولاً جبران ناپذیرند تمهیدات لازم را اعمال نمایند و با انجام وظایف خود در موعد مقرر گامی در راستای پیشرفت خود در مراحل مختلف زندگی فراهم اورند با عنایت به مباحث مطرح شده حال پرسش اصل این است چه رابطه‌ای بین اضطراب و اهمال کاری تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه آزاد شهرکرد وجود دارد.

اهداف

الف: اهداف کلی یا اصلی در این تحقیق عبارتند از تعیین ارتباط بین اضطراب اهمال کاری تحصیلی و اضطراب

ب: اهداف اختصاصی یا جزئی تحقیق

۱- تعیین رابطه بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان و اضطراب آنان

۲- تعیین رابطه جنسیت دانشجویان با اهمال کاری تحصیلی آنان

۳- تعیین رابطه گروه عمده تحصیلی دانشجویان با اهمال کاری تحصیلی آنان

فرضیه ها

- ۱- اهمال کاری تحصیلی بر اساس جنسیت دانشجویان متفاوت است.
- ۲- بین اهمال کاری تحصیلی و اضطراب دانشجویان رابطه وجود دارد.
- ۳- اهمال کاری تحصیلی دانشجویان با توجه به گروه عمدۀ تحصیلی آنها متفاوت است.

روش نمونه گیری و حجم نمونه:

نمونه مورد مطالعه شامل ۱۲۰ نفر دانشجوی دانشگاه آزاد شهرکرد که به صورت نمونه گیری طبقه ای احتمال مناسب با حجم خوش (pps) انجام شد.
یافته ها

توصیف میزان اهمال کاری دانشجویان مورد مطالعه

جدول (۱): توزیع پراکندگی میزان اهمال کاری دانشجویان مورد مطالعه

حداکثر	حداقل	دامنه تغییرات	استاندارد اشتباہ	کشیدگی	کشیدگی	استاندارد اشتباہ	کشیدگی	کشیدگی	واریانس	انحراف استاندارد	قز	میانه	میانگین	تعداد
۷۸/۳	۲۳/۳	۵۵	/۴۷۸	۱/۷۲۱	/۲۴۱	۱/۰۰۲	۱۰۹/۶۴	۱۰/۴۷	۴۵	۳۸/۳	۴۰/۴۵	۱۲۰		

بر اساس اطلاعات جدول فوق ملاحظه می شود میانگین اهمال کاری دانشجویان مورد مطالعه ۴۰/۴۵ با انحراف استاندارد ۱۰/۴۷ به دست آمده است. به طوری که حداقل میزان اهمال کاری ۲۳/۳ درصد و حداکثر آن ۷۸/۳ درصدی باشد. ضریب کجی برابر با ۱/۰۰۲ و ضریب کشیدگی ۱/۷۲۱ می باشد و نشان می دهد که داده ها کجی مثبت و کشیدگی مثبت دارند.

جدول (۲): توزیع پراکندگی میزان اضطراب دانشجویان مورد مطالعه

حداکثر	حداقل	دامنه تغییرات	استاندارد اشتباہ	کشیدگی	کشیدگی	استاندارد اشتباہ	کشیدگی	کشیدگی	واریانس	انحراف استاندارد	قز	میانه	میانگین	تعداد
۹۲/۵۹	۰۰	۹۲/۵۹	/۴۷۸	-۱/۱۳۶	/۲۴۱	۰/۲۶۰	۵۸۹/۳	۲۴/۲۷	۰۰	۲۹/۶	۳۲/۵	۱۲۰		

بر اساس اطلاعات جدول فوق ملاحظه می شود میانگین اضطراب دانشجویان مورد مطالعه ۳۲/۵ درصد با انحراف استاندارد ۲۴/۲۷ به دست آمده است. به طوری که حداقل میزان اضطراب ۰ درصد و حداکثر آن ۹۲/۵۹ درصدی باشد. ضریب کجی برابر با ۰/۲۶۰ و ضریب کشیدگی ۱/۱۳۶- می باشد و نشان می دهد که داده ها کجی مثبت و کشیدگی منفی دارند.

جدول (۳): آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه نمرات اهمال کاری تحصیلی بر حسب گروه عمده تحصیلی

متغیر	کل	درون گروه ها	بین گروه ها	مجموع مجذورات	درجه آزادی df	میانگین مجذورات	آماره f	سطح معنی داری
اهمال کاری تحصیلی	۴۱۲۳۳/۳۸۱	۳۹۹۲/۵	۲۲/۸۵	۱۳۰/۸۳	۲	۳۹/۴۲	۶/۱۱۶	۰/۰۲
	۹۹							

همانطور که از جدول ۳ مشاهده می شود که با توجه به سطح معنی داری $f=6/16$ و $p=0/02$ و $dF=2$ که سطح معنی داری از $0/05$ کوچکتر بوده پس می توان نتیجه گرفت که تفاوت نمره های اهمال کاری تحصیلی دانشجویان بر اساس گروه عمده تحصیلی آن ها معنی دار است. بنابر این از آزمون تعقیبی LSD استفاده می کنیم تا میانگین نمرات اهمال کاری تحصیلی را دو به دو مقایسه کنیم.

جدول (۴): آزمون تعقیبی LSD مقایسه میانگین گروهها به صورت دو به دو

گروه عمده تحصیلی (I)	گروه عمده تحصیلی (J)	اختلاف میانگین (I-J)	خطای استاندارد	سطح معنی داری P
علوم انسانی	علوم پایه	۳/۷۳۸۲	۱/۱۴۳۵۲	۰/۰۰۱
	فنی و مهندسی	/۸۳۴۲	۱/۹۸۵۶۲	۰/۰۴۵
علوم پایه	علوم انسانی	-۳/۷۳۸۲	۱/۱۴۳۵۲	۰/۰۰۱
	فنی و مهندسی	۰/۰۹۶۱	۲/۰۶۲۱۸	۰/۹۶۳
فنی و مهندسی	علوم انسانی	-۳/۸۳۴۲	۱/۹۸۵۶۲	۰/۰۴۵
	علوم پایه	-۰/۰۹۶۱	۲/۰۶۲۱۸	۰/۹۶۳

بر اساس آزمون تعقیبی LSD و نتایج جدول فوق ملاحظه می شود که بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی و دانشجویان علوم پایه تفاوت معنی داری با سطح معنی داری $p=0/001$ وجود دارد و میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی بیشتر از دانشجویان علوم پایه است. همچنین بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی و دانشجویان فنی و مهندسی تفاوت معنی داری با سطح معنی داری $p=0/045$ وجود دارد چون سطح معنی داری کمتر از $0/05$ است و میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم انسانی بیشتر از دانشجویان فنی و مهندسی است؛ اما بین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم پایه با میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان فنی و مهندسی تفاوت معنی داری با سطح معنی داری $0/963$ که بزرگتر از $0/05$ است، وجود ندارد میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان علوم پایه با میانگین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان فنی و مهندسی تقریباً برابر است.

جدول (۵): نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین های اهمال کاری دو گروه دختران و پسران

P	F	P	T	Df	انحراف معیار	میانگین	تعداد	شاخص متغیر
۰/۶۱۳	۰/۲۵۶	۰/۵۰۶	۰/۶۶۵	۹۸	۱۱/۱۸۷	۴۰/۰۵	۵۰	دختران

با فرض همگنی شیب ها ($P = 0/613$, $F = 0/256$) از آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین های اهمال کاری دو گروه دختران و پسران استفاده شد. یافته های حاصل از آزمون تی مستقل ($P = 0/506$, $T = 0/665$) نشان می دهد که بین میانگین نمرات اهمال کاری در دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد؛ و جنسیت در عادت به اهمال کاری تاثیر ندارد.

جدول (۶): نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین های اضطراب دو گروه دختران و پسران

P	F	P	T	Df	انحراف معیار	میانگین	تعداد	شاخص متغیر
۰/۷۴۶	۰/۱۰۵	۰/۰۹۹	-۱/۶۵۷	۹۸	۱۶/۷۳۰	۳۰/۸۸	۵۰	دختران

با فرض همگنی شیب ها ($P = 0/746$, $F = 0/105$) از آزمون تی مستقل برای مقایسه میانگین های اضطراب دو گروه دختران و پسران استفاده شد. یافته های حاصل از آزمون تی مستقل ($P = 0/099$, $T = -1/657$) نشان می دهد که بین میانگین نمرات اضطراب در دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد؛ و جنسیت در اضطراب تاثیر ندارد.

بحث و نتیجه گیری

اهمال کاری یعنی این که فرد به طور عمده به تصمیماتی که گرفته است عمل نمی کنند به این معنا که فرد اهمال کار در یک زمان خاص قصد انجام کاری را دارد ولی در زمان برنامه ریزی شده به ان نمی پردازد و در عوض انجام انها را به طور موقت و گاهی به طور دائم کنار می گذارد. این پدیده دو سطح شناختی و رفتاری را در بر می گیرد در سطح رفتاری فرد کاری که قصد انجام ان را داشته بدون هیچ دلیل خاصی و به طور کاملاً اختیاری در زمان تعیین شده انجام نمی دهد و در سطح شناختی فرد در گرفتن تصمیمات به موقع، تعلل می ورزد در نتیجه، چنین افرادی آن چه را که برای رسیدن به اهداف خود باید انجام دهنند به موقع انجام نمی دهند و یا این که اصلاً انجام نمی دهند افراد اهمال کار می دانند که کاری را باید انجام دهند و شاید هم می خواهند آن را انجام دهند ولی نمی توانند برای انجام ان اعتقاد به این که اضطراب در اهمال کاری دانشجویان نقش دارد در بین بسیاری از مشاوران دانشگاه ها وجود دارد و به همین دلیل آنها اهمال کاران مضطرب نامه نهاده اند ویژگی های این افراد عبارتند از بی نظمی، عدم توانایی، مدیریت زمان، اضطراب بالا ترس از شکست و افسردگی با توجه به اهمیت موضوع اهمال کاری و تاثیرات مخرب آن بر زندگی افراد به ویژه دانشجویان یک هدف مهم برای پژوهش هایی که در خصوص اهمال کاری انجام می شود این است که ویژگی های شخصیتی افرادی را که مرتبأ کارها را به تعویق می اندازند، مشخص سازند. تا این طریق مشاوران و دانشجویان بتوانند با ریشه یابی موضوع اقدامات لازم را برای رفع آن انجام دهند.

اعتقاد به این که اضطراب در اعمال کاری فراگیران نقش دارد در بین بسیاری از مشاوران آموزشگاه ها وجود دارد و به همین دلیل آن ها را اهمال کاری مضطرب نامیده اند.

ویژگی های این افراد عبارتست از بی نظمی، عدم توانایی مدیریت زمان اضطراب بالا ترس از شکست و افسردگی می باشد.

منابع و مأخذ:

۱. آذر دشتی؛ امیر هوشنگ (۱۳۸۶)، آسیب شناسی اهمال کاری، تهران، موسسه امید
۲. پور افکار، نصرت الله (۱۳۷۶)، فرهنگ جامع روان شناسی و روان پزشکی تهران انتشارات فرهنگ ماصر
۳. تقیوی، محمد رضا استوار صغیری (۱۳۸۵)، ارزیابی ابعاد الگوی سه بخشی اضطراب و افسردگی، شیراز، دانشگاه شیراز پایان نامه کارشناسی ارشد
۴. توکلی، مهین، (۱۳۸۰) با اضطراب و ارتباط آن با سلامت روانی، تهران نشر قو
۵. جان بزرگی، مسعود نوری، ناهید، (۱۳۸۲) شیوه های درمانی، اضطراب و تبیغی (اضطراب) تهران، انتشارات سمت
۶. جوکار، بهرام و دلاور پور، محمد آقا (۱۳۸۶) رابطه تعلل ورزی آموزشی با اعدات پیشرفته، اندیشه های نوین تربیتی دوره سوم، شماره ۴-۳
۷. خاکی، غلام رضا (۱۳۸۷) روش تحقیق بارویکرد به پایان نامه نویسی، تهران نشر درایت.
۸. خدایار فرد، محمد و پرنده، اکرم، (۱۳۸۶) اضطراب و روش های مقابله ای.
۹. دادستان، پریخ، (۱۳۷۸)، روانشناسی، سرضی گولی، جلد اول، تهران، انتشارات سمت
۱۰. سپهریان، فیروزه، (۱۳۸۶) هوش هیجانی، شهرکرد، انتشارات جهاد دانشگاهی
۱۱. کریستین، لاری جی، (۱۳۴۱). روش شناسی آزمایش، ترجمه علی دلاور (۱۳۷۸) تهران انتشارات رشد.
۱۲. لشکری پور، اکبری و بخشانی، نورمحمد، (۱۳۸۵) بررسی ارتباط بین اضطراب، امتحان با عملکرد تحصیلی در دانش اموزان مقطع راهنمایی شهر زاهدان در سال ۱۳۸۴، جمله جمله طبیب شرق، سال هشتم، شماره ۴، زمستان ۸۵.
13. Scouwenbug H(2005)on coueling the procrastinator inacademic setting fedora psyche confrence – 8-11-june2005- Groningen, the nether land
14. Senscal, C. koestner, R.& vallerand, R.j. (1995).self –regulation and academic Procrastination.journal of social psychology, (135),607-620
15. stell, piers, (2007). The Nature of Procrastination:A meta- analytical and theoritical review of quintessential self- regulatory Failure.Psychological Bulletin.133,65-94

Exploring the Relationship between Anxiety and Educational Procrastination of Shahrekord Islamic Azad University Students

Mohammad Taghi Mahmoudi¹, Ma'soumeh Naderi Farasani², Zahra Soleimani³

1. A faculty member of Islamic Azad University, Shahrekord Branch
2. M.A student of educational administration, Islamic Azad University, Shahrekord Branch
3. M.A student of educational administration, Islamic Azad University, Shahrekord Branch

---

Abstract

This study aims to explain the relationship between anxiety and the educational procrastination of Shahrekord Azad University students. A total of 120 students were selected as the sample size using the stratified sampling method. We used the Anxiety Questionnaire and Procrastination Questionnaire (1983) to collect the required data, and used Pearson Correlation Coefficient in order to analyze Hypothesis 1 of this research. The results showed that there is a relationship between educational procrastination and students' anxiety. Hypothesis 2: Students' educational procrastination level is different depending on their main educational department. We used the follow-up LSD Test in order to analyze Hypothesis 2. As the results presented in the tables show, there is a significant difference between the educational procrastination of the students of humanities and that of basic sciences students with a significant level of $P = 0.001$, and there is a significant difference between the mean score of educational procrastination of the students of humanities and that of technical and engineering students with a significant level of $P = 0.0445$. This is because the level of significance is smaller than 0.05 and the mean score of the educational procrastination of the students of humanities is higher than that of the technical and engineering students. However, there is no significant difference between the mean score of educational procrastination of basic sciences students and that of the technical and engineering students with a significant level of 0.963 which is greater than 0.05. The mean score of educational procrastination of basic sciences students is approximately equal to that of technical and engineering students.

Keywords: anxiety, educational procrastination, Students of Shahrekord Islamic Azad University.
